मुक्तस्वाध्यायपीठम्
(Institute of Distance Education)
केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः
५६-५७, इन्स्टीट्यूशनल एरिया, जनकपुरी,
नवदेहली-११० ०५८

आचार्य (प्रथमवर्षम्) - द्वितीयपत्रम् (व्याकरणम्)
प्रदत्तकार्यम् (Assignment)
2021-22

पत्रम् - .... विषयः - ....

अध्येतुः नाम - .... पञ्जीकरणसंख्या - ....

अध्येतुः कृते एतत्पुस्तिकाप्रेषणदिनाङ्कः - ....

अध्येत्रा उत्तराणि विलिख्य एतत्पुस्तिकाप्रत्यर्पणदिनाङ्कः - ....

अध्येतुः हस्ताक्षरम्

मूल्याङ्कनकर्तुः नाम - ....

मूल्याङ्कनकर्त्रा एतत्पुस्तिकाप्राप्तिदिनाङ्कः - ....

मूल्याङ्कनकर्त्रा मूल्याङ्कनानन्तरं संस्थाने समर्पणदिनाङ्कः - ....

अध्येत्रा प्राप्ताङ्काः -

खण्डाः	निर्धारिताङ्काः	प्राप्ताङ्काः
खण्डः - क	20 x 02 = 40 अङ्काः	
खण्डः - ख	05 x 08 = 40 अङ्काः	
खण्डः - ग	02 x 10 = 20 अङ्काः	
	पूर्णाङ्काः 100	प्राप्ताङ्काः ....

मूल्याङ्कनपुरस्सरं परामर्शैः सह अध्येतुः कृते एतत्पुस्तिकायाः पुनःप्रेषणदिनाङ्कः - ....

मूल्याङ्कनकर्तुः हस्ताक्षरम्

स्थानम् – ....
दिनाङ्कः – ....

अध्येतुः कृते परामर्शाः,

प्रिय अध्येता ! भवता/भवत्या पूरितं प्रदत्तकार्यम् अवलोकितम्। मूल्याङ्कनं कृतम्। मूल्याङ्कनस्य आधारेण कुत्र कुत्र भवदीयः दोषः/लोपः/विस्मृतिः/भ्रान्तिः अभवत् इति ज्ञात्वा स्वाध्यायं पुनः प्रवर्तयतु। शुभकामनाः।।

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

मूल्याङ्कनकर्तुः हस्ताक्षरम्

दिनाङ्कः ....

© मुक्तस्वाध्यायपीठम्, केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः, नवदेहली, २०२१-२२

आचार्य (प्रथमवर्षम्) - द्वितीयपत्रम् (व्याकरणम्)

विषयः – महाभाष्यम् (प्रथमाध्यायस्य प्रथमपादे 5 तः 9 आह्निकं यावत्) – 100 अङ्काः।

निर्देशः – अस्य प्रश्नपत्रस्य शतम् (100) अङ्काः निर्धारिताः सन्ति, एवम् अस्मिन् पत्रे खण्डत्रयं विद्यते। अध्येत्रा एषु समाहितानां प्रश्नानामुत्तरं पृथग्विहित-विस्तृत-निर्देशानुसारेण देयम्।

Note – This paper is of one hundred (100) marks containing five (5) sections. Candidates are required to attempt the questions contained in these sections according to the detailed instructions given therein.

खण्डः–क

विंशतिः प्रश्नाः समाधेयाः अङ्काः - 20 x 02 = 40

निर्देशः : अस्मात् खण्डात् केचन विंशति (20) प्रश्नाः समाधेयाः।

Note : This section contains twenty five (25) questions. Out of these twenty (20) questions should be answered.

1. पञ्चमे आह्निके प्रथमं सूत्रं किम् ?
2. 'तपरस्तत्कालस्य' इति सूत्रेण किं भवति?
3. सतो हि कार्यिणः कार्येण भवितव्यम् इत्यस्याऽभिप्रायः कः?
4. 'शे' इति सूत्रस्योदाहरणं किम्?
5. 'अदसो मात्' इति सूत्रं किङ्करोति?
6. अमुके इत्यत्र 'अकच्' विधायकं सूत्रं किम्?
7. लक्षणप्रतिपदोक्तयोः- इत्यत्र प्रतिपदोक्तस्याशयः कः?
8. 'निपात एकाजनाङ्' इत्यस्मिन् सूत्रे एकाच् पदे कः समासः?
9. अनाङिति किमर्थम्?
10. ओत् इत्यनेन किं भवति?
11. ऊँ वा शाकल्यस्य किं तात्पर्यम्?
12. घुसंज्ञा कस्य भवति?
13. 'तरप्' प्रत्ययस्य संज्ञा का?
14. प्लुतस्य प्रगृह्यसंज्ञावचने किं प्रयोजनम्?
15. अमी अत्र अमू अत्र इत्यत्र अयादयो कथं न भविष्यन्ति?
16. 'उञ ऊँ इत्यस्य उदाहरणं किम्?
17. कयोः निष्ठासंज्ञा?

18. आङ् क्व सानुबन्धकः क्व निरनुबन्धकः?

19. हरिशे बभ्रुशे इत्यत्र प्रगृह्यसंज्ञा कुतो न भवति?

20. 'एच इग्घ्रस्वादेशे' इत्यस्य किं प्रयोजनम्?

21. 'उरण्रपरः' इत्यत्र अण्-ग्रहणं किमर्थम्?

22. तातङ् अन्त्यस्य स्थाने कस्मान्न भवति?

23. उभयत्र-विभाषायाः उदाहरणानि लिखत?

24. एकदेशविकृतस्योपसंख्यानम् इत्यस्य किं प्रयोजनम्?

25. अव्ययस्य लक्षणं किम्?

खण्डः-ख

पञ्च प्रश्नाः समाधेयाः **अङ्काः - 05 x 08 = 40**

टिप्पणी : अस्मात् खण्डात् पञ्च (05) प्रश्नाः समाधेयाः। प्रत्येकम्प्रश्नः प्रायः शतशब्दैः (100) समपेक्ष्यते।

Note : This section contains eight (08) questions. Out of these five (05) questions should be answered. Each question should be answered in about one hundred (100) words.

1. निपात एकाजनाङ् इति सूत्रं भाष्यरीत्या व्याख्येयम्।

2. विभाषा जसि इति सूत्रं विवेचनीयम्।

3. षट्संज्ञायामुपदेशवचनम् इति वार्तिकं प्रतिपादनीयम्।

4. 'लोकत' इत्यस्य किं तात्पर्यं (न वेति विभाषेति सूत्रे)

5. 'ओत्' इति सूत्रं भाष्यदिशा विवृणुत।

6. 'अदर्शनं लोपः' इति सूत्रं संक्षेपेण विशदयत।

7. 'ईदूतौ च सप्तम्यर्थे' इति सूत्रं भाष्यदिशा प्रकटयत।

8. 'कृत्रिमाकृत्रिमयोः कृत्रिमे कार्यसम्प्रत्ययः' इति परिभाषायाः प्रयोजनं स्पष्टयत्।

खण्डः-ग

द्वौ प्रश्नौ समाधेयौ **अङ्काः - 02 x 10 = 20**

टिप्पणी : अस्मात् खण्डात् द्वौ (02) प्रश्नौ समाधेयौ। प्रत्येकम्प्रश्नः प्रायः त्रिशतशब्दैः (300) समपेक्ष्यते।

Note : This section contains four (04) questions. Out of these two (02) questions should be answered. Each question should be answered in about three hundred (300) words.

1. अदसो मात् इति सूत्रं भाष्यदिशा व्याख्येयम्।

2. 'सर्वादीनि सर्वनामानि' इति सूत्रं वर्णयत।

1. ‘दाधा घ्वदाप्’ इति सूत्रं भाष्यदिशा विवृणुत।

2. ‘अचः परस्मिन् पूर्वविधौ’ इति सूत्रं विशदयत।

❀❀❀